

**เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม ๗ ยโสธร ผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีตลาดห่างชั้นนำ
เพิ่มรายได้เกษตรกรอย่างยั่งยืน ภายใต้การผลักดัน จากกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ**

เมื่อช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน 2557 ที่ผ่านมา หลังจาก
ที่สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
ได้นำคณะสื่อมวลชนเดินทางไปเยี่ยมชม “โครงการทำนา 1 ไร่
1 แสน” เปิดกรุแห่งวิถีการค้ารังสีของเกษตรกรที่ได้นำหลัก
เกษตรทฤษฎีใหม่มาปฏิบัติในการทำเกษตรแบบผสมผสาน และ
การอยู่อย่างพอเพียง ทำให้เกษตรกร โดยเฉพาะชาวนามีชีวิต
ความเป็นอยู่ และรายได้ที่ดีขึ้น

ล่าสุดเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2557 ดร.พิเชฐ ดุรงค
เวโรจน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
พร้อมด้วย นางสาวเสาวณี มุลินแดง ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวง
วิทยาศาสตร์ฯ และ ดร.ทวิศักดิ์ กอนันตกุล ผู้อำนวยการ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้
เดินทางลงพื้นที่อีกครั้งโดยครั้งนี้ได้เลือกไปที่จังหวัดยโสธร เพื่อเยี่ยม
ชมความสำเร็จของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวอินทรีย์ใน อ.ป่าค้อ

และ อ.ค้อวัง ซึ่งพื้นที่นำร่องในโครงการพัฒนา
ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์
ภายใต้การดำเนินงานของนักวิจัย สวทช.

โดยมี นายประวัติ ธิตะแก้ว ผู้ว่า
ราชการจังหวัดยโสธร ให้การต้อนรับพร้อมร่วม
หารือกับกลุ่มเกษตรกรเพื่อรับฟังโจทย์ ปัญหา
และแนวทางขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ให้ม
ความยั่งยืนยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาศักยภาพการเกษตร
ปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ครบวงจร โดย
กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ ได้นำวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการ
แปลงนาให้ได้มาตรฐานตามข้อกำหนดของ
เกษตรอินทรีย์

รมว.วิทยาศาสตร์ฯ กล่าวว่า โครงการ “พัฒนานักประกอบการวิสาหกิจชุมชนข้าวอินทรีย์” เป็นโครงการสำคัญที่กระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ
ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึง
ส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงการทำงานในลักษณะภาคีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อเป้าหมาย
ในการสร้างให้กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ จ. ยโสธร เป็นต้นแบบการปลูกข้าวอินทรีย์อย่างครบวงจร

ทั้งนี้ ได้รับทราบว่ามีเกษตรกรแกนนำที่ผลิตข้าวอินทรีย์ในพื้นที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 7 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโครงการข้าว
คุณธรรม อ.ป่าค้อ กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืนน้ำอ้อม อ.ค้อวัง กลุ่มชมรมรักษาระบบชาติ อ.กุฉินทน์ กลุ่มเกษตรธรรมชาติ
หนองข่อย อ.กุฉินทน์ กลุ่มเกษตรกรทำนาปากเรือ อ.มหาชนะชัย กลุ่มสหกรณ์เกษตรอินทรีย์เลิงนกทาและไทยเจริญ จำกัด อ.เลิงนกทา และ

ของห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน, ดี เอ็มโพเรียม และ KU Outlet center ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็ทำให้ข้าวคุณธรรมได้รับผล
ตอบรับที่ดีขึ้นเรื่อยๆ เป็นกำลัง ใจให้สมาชิกในกลุ่มสามารถเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ช่วยให้คนไทยได้กินข้าวคุณภาพดีมากกว่าที่จะส่งออก
ข้าวดีๆ ไปขายให้ต่างชาติอย่างที่ผ่านมา

ไม่เพียงแต่ผลผลิตจะมีช่องทางในการจำหน่ายที่ดีแล้ว ได้ความมั่นคงเชิงสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง นอกจะจะทำให้เกษตรกร
หรือสมาชิกในกลุ่มเมื่อห่างไกลการพนัน ไม่มีเงินมาไปกับเหล้ายา ก็ทำให้ครอบครัวของชาวนาคู่คุณธรรมที่เข้าร่วมโครงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมา
ด้วย จากที่ไม่เคยมีเงินเหลือเก็บ ก็เปลี่ยนมาเป็นการหันหน้าพูดคุยอย่างเข้าใจกัน ไม่คิดหนีสินเพราะการพนัน จึงส่งผลให้กลุ่มชาวนาคู่คุณธรรมใน
วันนี้ มีรอยยิ้ม และยินดีมีส่วนร่วมในการหาวิธีการป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างเข้าถึงและเข้าใจกันมากขึ้นตามมา

วิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์วิถีภูไท อ.เลิงนกทา รวมเป็นเครือข่ายเกษตรกรข้าวอินทรีย์จำนวน 4,565 ราย คิดเป็นพื้นที่มากกว่า 45,000 ไร่”

คั้งนั้น การเดินทางลงพื้นที่ในวันนั้นนอกจากเยี่ยมชมความสำเร็จแล้ว กระทรวงวิทย์ฯ ต้องการรับโจทย์ในการที่จะช่วยพัฒนาชุมชนให้แข็งแกร่งเพิ่มขึ้นพร้อมกับนำกลุ่มชุมชนนำร่องไปพัฒนาในพื้นที่ชุมชนเกษตรกรจังหวัดอื่นๆ ในประเทศต่อไป เพื่อสนองนโยบายรัฐบาล ซึ่งท่านนายกรัฐมนตรีได้ย้ำในวันแถลงผลงานรัฐบาล 3 เดือนที่ผ่านมา ต้องการเห็นประเทศไทยมีความเข้มแข็งและพัฒนาโดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นค้วนำ

ค้าน นายประวัติ ธิละแก้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร กล่าวว่าเดิมที จ. ยโสธร มีการปลูกข้าวอินทรีย์กันอยู่อย่างกว้างขวาง แต่ยังไม่มีการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการทำการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรมีต้นทุนในการผลิตสูง และต้องขอบุคคลกระทรวงวิทยาศาสตร์ฯ โดยเฉพาะหน่วยงานไบโอเทค/สวทช. ได้เข้ามาสนับสนุนและส่งเสริมการนำเอาองค์ความรู้เหล่านี้มาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่กลุ่มเกษตรกร อาทิเช่น การสนับสนุนให้มีการเพิ่มอินทรีย์วัตถุลงในแปลงนาด้วยปุ๋ยพืชสด จำพวกถั่วพุ่มและปอเทือง อินทรีย์วัตถุเหล่านี้นอกจากจะสนับสนุนกิจกรรมของจุลินทรีย์ในดินแล้ว ยังช่วยในการรักษาและปรับปรุงโครงสร้างของดินให้มีสภาพเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตอีกด้วย

คุณนิรัตน์ ศรีขำนิ อยู่บ้านเลขที่ 174 หมู่ 3 ต.หนองแสง อ. เลิงนกทา จ.ยโสธร เกษตรกรที่ยึดหลักเกษตรผสมผสาน มีพื้นที่เกษตรทั้งหมด 25 ไร่ ทำนา 8 ไร่ หลังจากนั้นปลูกพืชผลอื่นๆ ไปด้วย ด้วยหลักการง่ายๆ นี้ สามารถทำให้มีรายได้ในการประกอบชีพที่ดี และยั่งยืน เกษตรกรบางคนสามารถปลดหนี้สินได้ทั้งหมด

คุณนิรัตน์ ให้ข้อมูลว่า “เครือข่ายคุณค่าข้าวคุณธรรม” เกิดขึ้นจากกลุ่มชาวนาที่มาร่วมตัวกัน โดยการนำของ คุณวิจิตร บุญสูง ปราชญ์ชาวบ้านระดับชาติ ภายใต้เครือข่ายของมูลนิธิธรรมร่วมใจ วัดป่าสวนธรรม อ. นาโง่ง จ.ยโสธร นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจาก รศ.จุฑาทิพย์ ภัทราวาท ผู้อำนวยการสถาบันวิชาการด้านสหกรณ์ ที่ได้รับการสนับสนุนอย่างดีจาก รศ.วุฒิชัย กปิลกาญจน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นฝ่ายสนับสนุนในการร่วมพัฒนาแนวคิดของชาวนากลุ่มนี้ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ให้กับข้าวที่ผลิตได้ ด้วยการชูโตแกนเรื่องคุณธรรมของชาวนาผู้ผลิตข้าว เข้ามาเป็นองค์ประกอบหลักในการพัฒนาคนและผลผลิตควบคู่กันไปในการสร้างแบรนด์ “ข้าวคุณธรรม”

สำหรับกรอบแนวคิดของเครือข่ายข้าวคุณธรรม มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาห่วงโซ่ของข้าวอินทรีย์ในพื้นที่ โดยเริ่มต้นจากกลุ่มชาวนาที่ปลูกข้าวหอมมะลิอินทรีย์ และได้รับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มาแล้วมากกว่า 3 ปี ภายใต้แบรนด์ ข้าวคุณธรรมซึ่งมีเจตนารมณ์สำคัญ คือ ต้องการแก้ไขปัญหาราคาขายข้าวของชาวนาที่ได้ราคาต่ำ เพราะต้องพึ่งคนกลางในระบบตลาดเสรี โดยมุ่งหวังให้เกิดการค้าที่ยุติธรรมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ชาวนาผู้ผลิต ผ่านกระบวนการตลาด จนถึงมือผู้บริโภค จะต้องสร้างความเป็นธรรมให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

“ทุกคนในกลุ่มจะต้องรักษาศิล เกณฑ์คนสำคัญในกลุ่มมีทั้งผู้นำกลุ่มชาวนา พระสงฆ์ในชุมชน เป็นผู้ทำหน้าที่สอนเรื่องหลักธรรมให้กับสมาชิกในกลุ่ม มีนักส่งเสริมทำหน้าที่ประเมินเกษตรกรตามมาตรฐานโครงการ คือ การตรวจแปลงนา เพื่อตรวจว่าไม่มีการใช้สารเคมีปนเปื้อนตามที่ตกลงกันไว้หรือไม่ ส่วนในระดับเพื่อนบ้าน จะช่วยกันตรวจสอบว่ามีการใช้สารปนเปื้อน และมีการละเมิดศีลศีล หรือเปล่า และสุดท้ายเป็นการตรวจศีลที่วัด มีการจัดสร้างเวทีให้ความรู้และเสวนาธรรมโดย มีพระคุณเจ้าพรหมมา สุขทุโธ เป็นผู้ตรวจสอบ”

คุณนิรัตน์เผยว่า ทางกลุ่มสามารถผลิตข้าวหอมมะลิคุณธรรมที่ได้มาตรฐาน ออกมาจัดจำหน่ายได้ในตลาดระดับบนทั้งในงานนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง งานเกษตรแฟร์ ตลอดจนการขายในห้างสรรพสินค้าชั้นนำหลายแห่งในเครือเดอะมอลล์ กรุ๊ป อาทิ ใน กรูเมต์ มาร์เก็ต ของห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน, ดี เอ็มโพเรียม และ KU Outlet center ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็ทำให้ข้าวคุณธรรมได้รับผลตอบแทนที่ดีขึ้นเรื่อยๆ เป็นกำลังใจให้สมาชิกในกลุ่มสามารถเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ช่วยให้คนไทยได้กินข้าวคุณภาพดีมากกว่าที่จะส่งออกข้าวดีๆ ไปขายให้ต่างชาติอย่างที่ผ่านมา

ไม่เพียงแต่ผลผลิตจะมีช่องทางในการจำหน่ายที่ดีแล้ว ได้ความมั่นคงเชิงสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง นอกจะจะทำให้เกษตรกรหรือสมาชิกในกลุ่มเมื่อห่างไกลการพนัน ไม่มีเงินมาไปกับเหล้ายา ก็ทำให้ครอบครัวของชาวนาคณะธรรมที่เข้าร่วมโครงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาด้วย จากที่ไม่เคยมีเงินเหลือเก็บ ก็เปลี่ยนมาเป็นการหันหน้าพูดคุยอย่างเข้าใจกัน ไม่คิดหนีสินเพราะการพนัน จึงส่งผลให้กลุ่มชาวนาคณะธรรมในวันนี้ มีรอยยิ้ม และยินดีมีส่วนร่วมในการหาวิธีการป้องกัน และแก้ไขปัญหาก็เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างเข้าถึงและเข้าใจกันมากขึ้นตามมา